

Опубліковано: Європейські інтеграційні процеси і транскордонне співробітництво: Тези III Міжнародної науково-практичної конференції (18-19 травня 2006 р. м.Луцьк). /Укл. В.Й.Лажнік, С.В.Федонюк. – Луцьк РВВ “Вежа” – Волинський державний університет ім. Лесі Українки, 2006. – т.2. – 403с. – С.326-328.

УДК 338.48:339.92

Н.О.Кравченко, м.н.с. відділу проблем комплексного розвитку і розміщення продуктивних сил Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України

О.О.Зеленська, к.е.н., доцент кафедри фінансів Чернігівського державного інституту економіки і управління

Співробітництво в галузі туризму в межах прикордонного співтовариства “Єврорегіон “Дніпро”

В умовах заохочення державою місцевої управлінської ініціативи прикордонні регіони України все частіше включаються до безпосередньої участі у міжнародних відносинах, тим самим прискорюючи інтеграцію до системи міжнародного поділу праці.

29 квітня 2003 року у м. Гомель (Білорусь) керівниками Чернігівської, Гомельської та Брянської областей було підписано установчі документи щодо створення прикордонного співтовариства “Єврорегіон “Дніпро”. Цей крок був обумовлений необхідністю забезпечення більш тісного соціально-економічного, гуманітарного та екологічного співробітництва областей. Одним із напрямів співробітництва прикордонних територій статутом співтовариства було визначено туризм [1].

Необхідність налагодження транскордонних контактів в галузі туризму викликана об’єктивними чинниками, серед яких:

- зовнішньополітична стратегія збереження контактів України з Росією та Білоруссю;
- утворення територіями Чернігівської, Гомельської та Брянської областей компактного транскордонного регіону, об’єданого традиційними зовнішньоекономічними зв’язками, рівнем розвитку людських ресурсів, спорідненими типами рекреаційних ресурсів, станом екологічних систем тощо;
- існуванням спільних проблем, які можна ефективно вирішувати в рамках транскордонного співробітництва, що вимагає термінового вироблення спільного стратегічного підходу.

Основною проблемою розвитку туризму на території прикордонного співтовариства є те, що регіон не користується значною популярністю серед туристів. Між тим, рівень забезпеченості єврорегіону туристичними ресурсами як природного, так і антропогенного походження є досить високим.

На території Гомельської області функціонують 34 заклади санаторно-курортного господарства, що об’єднуються в зони відпочинку, найвідомішими з яких є “Терюхи” і “Сож”; організовано 14 ландшафтних і біологічних заказників, що спеціалізуються на обслуговуванні туристів на маршрутах екотуризму, фотополування, водного та велосипедного туризму, діє 3 садиби-музея, лісове мисливське господарство “Лясковичі”[2].

Брянська область відома туристичними ресурсами антропогенного походження. Серед них найвідомішими своєю історико-культурною спадщиною є міста Брянськ, Мглин, Трубчевськ, Карачев, Новозибков, Жуковка. В області розвинені самобутні ремесла та промисли: гончарство, різьбярство, зодчество, рушникарство.

Популярними серед відвідувачів є музеї Брянська: краєзнавчий, художній, літературний, дерев'яної скульптури, "Брянський ліс", – музей-садиба О.К.Толстого (Красний Рог), Ф.І.Тютчева (Овстуг), музей кришталю (Дятьково). Діє мережа закладів санаторно-курортного лікування та відпочинку [3].

На території Чернігівської області теж зосереджено чимало туристичних ресурсів. Відомими своїми архітектурними пам'ятками та історичним минулим є міста Чернігів, Ніжин, Прилуки, Батурин, Новгород-Сіверський. Архітектурно-парковим ансамблям Чернігова, Новгород-Сіверського, Батурина, Качанівки надано статус державних архітектурно-історичних заповідників. Вдалим поєднанням природних та історико-архітектурних рекреаційних ресурсів відомі села Сокиринці, Дігтярі, Вишеньки, Тиниця та інші. На території Чернігівської області збереглося чимало культових споруд, що являють собою неабияку архітектурну та художню цінність: серед найбільш відомих монастирі, собори та церкви м. Чернігів, Батурин, Ніжин, Остер смт Козелець та багато інших. В області функціонує 9 санаторіїв, будинків та пансіонатів відпочинку, 23 заміські дитячі оздоровчі табори, 28 музеїв та 4 театри [4]. Природно-заповідний фонд області нараховує 648 об'єктів загальною площею 217,1 тис. га (6,8% її загальної площі).

Серед основних причин невисокого рівня популярності єврорегіону "Дніпро" серед туристів можна назвати проблемну екологічну ситуацію (мається на увазі забруднення деяких територій Чернігівської, Гомельської та Брянської областей радіонуклідами); зношену матеріально-технічну базу, експлуатація якої розпочалася ще за радянських часів; під час низьку якість туристичних послуг, що надаються в регіоні, вузький їх асортимент; незадовільний стан туристичних ресурсів; незадовільний стан інформованості потенційних споживачів про туристичні можливості єврорегіону. Виходом з даної ситуації може бути розробка і реалізація в межах даного територіального утворення чіткої програми дій, спрямованої на розвиток туристичної галузі, у напрямках оптимізації та активізації інвестиційної, інноваційної, маркетингової діяльності.

Серед завдань розвитку туризму, вирішення яких можливе в межах єврорегіону "Дніпро", наступні:

- пошук внутрішніх та зовнішніх джерел інвестування для реалізації у співтоваристві спільних проектів з розвитку туризму;
- охорона і відновлення природних рекреаційних ресурсів, обмін досвідом з даного виду діяльності;
- поліпшення стану навколишнього середовища не тільки на рекреаційних, але і на інших територіях;
- пошук та впровадження у практику надання туристичних послуг інновацій;
- поширення інформації про туристичні можливості регіонів, що входять до складу співтовариства, як на внутрішніх, так і зовнішніх ринках туристичних послуг;
- організація спільних туристичних ярмарків, аукціонів, форумів тощо;
- популяризація видів відпочинку, організація яких можлива в регіоні;
- налагодження контактів з іншими регіонами, державами, регіональними утвореннями, міжнародними організаціями в галузі туризму;
- розробка спільних туристичних проектів;
- сприяння співробітництву між туроператорами та турагентами областей-членів співтовариства.

Таким чином, реалізація спільними зусиллями членів Єврорегіону "Дніпро" вищевказаних завдань допоможе не лише більш ефективному їх вирішенню, а відтак збільшенню масштабу в'їзного та внутрішнього туризму, але й сприятиме підвищенню рівня соціально-економічного розвитку Брянської, Гомельської та Чернігівської областей.

Література:

1. www.regadm.cn.ua/cgi-bin
2. www.mfa.gov.by
3. www.bryansk.intergrad.ru
4. Статистичний щорічник України за 2004 рік. /за ред. О.Г.Осауленка – К.: Консультант, 2005. – 259 с. – С.509-525.